

676. Tronar. Invocacions per quan trona

cast. *tronar*. *Invocaciones para cuando truena*
fr. *tonner*. *Invocations pour quand il tonne*
it. *tuonare*. *Invocazioni per quando tuona*

Q 740

SIGNES

- primera resposta
- segona resposta
- ➔ vegueu INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA
- sense resposta

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

- 3 ■ [s,antə b'arbə]
4 ■ Sant Galdric, per a demanar pluja; Sant Sebastià, per a allunyar la pesta
10 ■ Sant Marc i Santes Creus
12 ■ [s,am m'ar* | s,antas kr'ews | s,antə b'arβrə n,ə m dij'ew]
15 ■ [s,am m'ark i s,antə β'arβə | s,antə l'enə n,ə m dij'ew]
16 ■ “Sant Marc gloriós, Santa Creu que no ens deixeu”
18 ■ [s,am m'ar* s,antə kr'ew | s,antə b'arβə n,ə nz dəf'ew]
20 ■ [s,am m'ark s,antə kr'ew | n,ə n' dazəmpar'ew || i s,antə β'arβə n,ə m dəf'ew]
21 ■ [s,am m'ar* | s,antə kr'ew | s,antə β'arβ'rə n,ə nz dəf'ew]
22 ■ [s,am m'ark i s,antə kr'ew | i s,antə β'arβərə n,ə ənz dəf'ew]; cremaven “llor” i romani beneïts del dia de Sant Pere Màrtir i posaven la pala del foc i els molls en forma de creu
23 ■ “Sant Marc, Santa Creu, Santa Bàrbara no ens deixeu”; tocaven les campanes “a rebato”; la gent anava a l'església i cremaven romani i llorer del Ram; resaven unes pregàries i beneïen el temps
25 ■ [s,am m'ar s,antə kr'ew | s,antə β'arβərə n,ə nz dəf'ew]
26 ■ Se sol encendre un ciri
27 ■ Sant Marc i Santa Bàrbara
28 ■ [s,am m'ark | s,antə kr'ew | s,antə β'arβərə n,ə nz dəf'ew]
32 ■ “Sant Marc, Santa Creu, Santa Bàrbara no'm deixeu”
33 ■ [s,am m'ar* | s,antas kr'ews | s,antə b'arβə n,ə nz dəf'ew]
35 ■ [s,antə β'arβərə]
36 ■ Pl 3 [tr'əne]; [s,antə β'arβərə]
37 ■ [s,am m'ark | s,antə kr'ew | s,antə β'arβərə n,ə m dəf'ew]
39 ■ Feien cremar uns ciris del monument i cremaven “llor” i romani
40 ■ A la finestra posaven dos ganivets i els posaven en creu i de tall, de cara cap a on venia la llampegada
42 ■ [s,antə m'ar | s,antə kr'ew]
43 ■ [sam p,erə m'arti]
44 ■ [s,am m'ark | s,antə kr'ew | s,antə β'arβə n,ə nz dəf'ew]; jaculatoria per als trons: “Sant Marc va per un camí, l'àngel de Déu li diu: -Què fas aquí? Diu: -Em vull adormir. -No t'adormis, que vénen tres núvols mals, un de trons, un de llamps, un de mals espants; tira'ls a Valldespina, que no canti gall ni gallina. Qui aquesta oració dirà cada tres nits i cada tres dies, el llamp no el podrà tocar”; també per la festa major hom recull a l'església un “panellet de Sant Marc”, patró del poble, que es guarda a casa tot l'any i no es floreix, i guarda la llar de llamps
45 ■ Tocaven a bon temps perquè no pedregués
48 ■ [n,əm dəl p'ar i dəl f'ix | i dəl əsprit s'an | sam m'ark i s,antə kr'ew | s,antə β'arβərə s,antə kr'ew | no nz dəf'ew]; l'inf. diu aquesta invocació a trossos, perquè no la recorda bé
49 ■ [s,am m'ark], Santa Creu, [s,antə β'arβə n,ə nz dəf'ew]
51 ■ [s,am m'ar s,antə kr'ew | s,antə β'arβə n,ə nz dəf'ew]; se senyen fent [əl nom dəl p'arə]
52 ■ “Sant Marc i Santa Creu, Mare meua no ens deixeu”
53 ■ Encenien el ciri del monument i cremaven el romani de Diumenge de Rams
54 ■ “Sant Marc, Santa Creu, Santa Barba no ens deixeu”
55 ■ [zəz,uz mər,ia zuz'ep]; [s,am m'ar* s,antə kr'ew | s,antə β'arβə n,ə nz dəf'ew s,antə β'arβə s,antə l'enə s,antə mər,ia maddəl'enə]; mentre resen, [kr'eman | umi | busi də kəw'e βənə'it] (vg. Joan VENY i Lúdia PONS GRIERA (1998): *Atlas Lingüístic del Domini Català. Etnotextos del català oriental*, Barcelona, IEC, pàg. 220-221)
57 ■ [s,antə kr'ew | s,antə β'arβ'rə n,ə nz dəf'ew]; encenien el ciri del [p,umunəm'en] ‘monument’ i un got de rama beneïda
58 ■ [s,am m'ark | s,antə kr'ew | s,antə β'arβə n,ə m dij'ew]
59 ■ [s,antə β'arβərə]
60 ■ [s,am m'ar* | s,antə kr'ew | s,antə β'arβərə n,ə nz dəf'ew]
61 ■ [s,am m'ark | s,antə kr'ew | s,antə β'arβə n,ə m dəf'ew]
62 ■ Santa Bàrbara; quan feia una tempesta molt forta, havien de [pəsa l triz'əzi] i dir: [s,an d'ew | s,an f'ər | s,an immurtal dəz'xiw,əwnuz də t'ə' m'al]
63 ■ [s,antə β'arβərə]
64 ■ Santa Bàrbara
65 ■ Santa Bàrbara
66 ■ [s,antə β'arβər* v,a pəl k'am | vəst,ido də β'il'an | vəst,ido də n'eyrə | zəz,us kəm kəmp'eyə]
67 ■ [s,antə b'arβərə]
69 ■ [s,antə β'arβ'rə]; deien [um p,ar'n'əstrə]
70 ■ Santa Bàrbara
71 ■ [s,am bərtum'ew]
72 ■ Santa Bàrbara
73 ■ [s,antə b,arβərə glori'əzə | gwardəw,əz də tr'ənz i k'ans]
76 ■ Santa Bàrbara
78 ■ [s,antə b'arβərə]
79 ■ [s,antə β'arβərə]
80 ■ [s,antə b'arβ'rə]
81 ■ Santa Bàrbara
82 ■ Santa Bàrbara; els supersticiosos treien els [fəy'əns] i ferros a fora; també encenien [əs f'as] o el ciri o les candeles que havien donat a l'església

- 84 ■ Santa Bàrbara
86 ■ [s,antə kr'ew | b,alyamos d'ew]
87 ■ Acostumen a [posə una β'ela ensen'eda a s,an ant'onjo]
89 ■ [s,antə b'arβərə]
91 ■ [s,am m'ark | s,antə b'arβərə | s,antes kr'ews | b,alyamoz d'ew]
93 ■ [s,antə β'arβərə βend'ita]
94 ■ Tiraven sal per les finestres perquè no vingués la tempesta
96 ■ [s,am m'ark], [s,antə b'arβə]
98 ■ [s,am m'ark | s,antə b'arβərə | s,am m'ark | s,antə b'arβərə | s,antes kr'ewz b,alyamoz d'ews]
99 ■ “Santa Bàrbara, que trona; guardau-nos de raïos i centelles”
103 ■ Pl 3 [tr'əne]

- 105 ■ [s,am m'ark | s,ante β'arβə j s,ante kr'ew]
107 ■ Santa Bàrbara
108 ■ [s,an ant'onjo βend'ito]
109 ■ [s,am m'ark]
110 ■ [s,an k'uk | s,am m'ark | s,antes kr'ew | s,ant' β'arβərə | b,alyamoz d'ew]
111 ■ [s,antə β'arβə]
112 ■ [s,antə β'arβə]
113 ■ [s,antə b'arβ'rə]
118 ■ [s,ante β'arβ're βen'eite | glori'əze]
120 ■ Quan tronava posaven de cara cap amunt les escumbrs i els ganivets de tall
123 ■ Sant Marc, Santa Creu i Santa Bàrbara; solien encendre una espelma
126 ■ Santa Bàrbara
127 ■ Santa Bàrbara
129 ■ “Santa Bàrbera mos guardi”
130 ■ Acostumen a encendre un ciri
131 ■ Pl 3 [tr'əne]

- 133 ■ [s,antə β'arβərə kə tr'ənzə | ampar'ewmos]
135 ■ Mentre se senyen diuen: [s,am m'ark | s,antə β'arβərə | s,antes kr'ews də m'at]
136 ■ Solen treure el Sant a la porta de l'església
138 ■ [s,antə β'arβərə βend'ita]
139 ■ “Quan venia una tronada traïen los sants corporals”
140 ■ [s,am m'ark], [s,antə β'arβərə]
143 ■ [s,antə β'arβərə]
144 ■ [s,antə b'arβərə βend'ita | ke moz yw,ərde la kə'ita]
145 ■ “Santa Bàrbara va pel camp reclamant l'Esperit Sant; l'Esperit Sant reclama en ella, Santa Bàrbara la donzella”
146 ■ [s,antə b'arβərə β'a pel k'am | reklam,an a l'espirt s'an || l'espirt s'an reklam en'e'la | s,antə b'arβərə dōns'e'la]
147 ■ Santa Bàrbara
150 ■ [s,antə β'arβərə βend'ita | ke moz yw,ərde la kə'ita]
151 ■ [s,antə β'arβərə]
154 ■ [m,are də d'ew də kə'ə'o | ke tr'əne i ke no pedr'eye]; [s,antə b'arβərə βend'ita | ke moz yw,ərde la kə'ita]; resaven un [p,ədrenw'əstrə]
155 ■ Se senyaven
156 ■ Cremaven un tros de palma i ram d'oliva i resaven un parenostre
159 ■ [s,antə β'arβərə]
160 ■ “Aclamen el sant de la seva devoció”
161 ■ “Santa [b'arβərə]”
162 ■ Sant Pere i Santa Bàrbara [p,ə ke pl'əya | p,ura i em mes'ura]
163 ■ Mare de Déu dels Desemparats i Nostre Senyor

- 164 ■ Es resa el [tris'axjo]; tocaven la “campana de la Mare de Déu” i encenien les candeletes de la Candelera
165 ■ Santa Bàrbara, patrona de les [tron'aes]; [s amparen al se'n'or | i r'esen]
166 ■ [aj s,antə β'arβərə]
167 ■ [s,antə β'arβərə]
168 ■ El que fan és [res,ar el tris'axjo]; oració: [s,antə β'arβərə stə n l k'amp | asperant a l'espirt s'ant | l'espirt s'ant d'iw ke no pəd b'indre | ke t'e trez re'k'ams dab'ant | un de f'ək | un de p'edra | j, un de re'kampe'la | s,antə b'arβərə de la dōns'e'la | k'iwrans d'esta sent'e'la | de wn tr'ono m'al ide'ado | ke xesukr'isto estə klaβ'ado | en el ,arbol de la kr'us | diθjendo tres β'e'es | xes'us | xes'us i xes'us]
169 ■ Es conserven els rams del Diumenge de Rams per a encendre'ls quan hi ha [tron'a]
170 ■ Santa Bàrbara
171 ■ [s,antə β'arβərə βend'ita]
172 ■ [s,antə b'arβərə βend'ita]
173 ■ Creuen el ram del Diumenge de Rams
174 ■ Cremaven els rams del Diumenge de Rams
175 ■ El que es fa és “encendre una candelata i aclamar-se a la beata o al Santo Cristo”
177 ■ Acostumen a treure els ferros del foc i els molls al carrer
178 ■ Se senyaven; les dones treuen els ferros de guisar al carrer
181 ■ Santa Bàrbara
182 ■ “Santa [barβərə glori'əza] que mos guarde de [tr'ənz i k'ams]”
187 ■ “Santa Bàrbara bendita”
188 ■ [s,antə b'arβərə]; solen dir: [no v,əz enrekərd'ew nom'ez də s,antə β'arβərə kw,an tr'ənz]
189 ■ [s,am paskw'al], [la m,are d'ew del k'arme]
190 ■ [s,antə b'arβərə moz k'iwrə də la tempest'at]; el que fan també és [sentiw'ase]

